

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul hotărârii Guvernului privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 862/2015 pentru aprobarea Regulamentului privind gestionarea fondurilor de urgență ale Guvernului și abrogarea unei hotărâri a Guvernului (număr unic 1066/MAI/2023)

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Autor:

Ministerul Afacerilor Interne

Participanți:

Cancelaria de Stat

Ministerul Finanțelor

Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare

2. Condițiile ce au impus modificarea actului normativ și finalitățile urmărite

Operarea modificărilor la Hotărârea Guvernului nr. 862/2015 pentru aprobarea Regulamentului privind gestionarea fondurilor de urgență ale Guvernului a fost impusă de necesitatea simplificării/ajustării mecanismelor privind solicitarea, precum și alocarea mijloacelor financiare/materiale din fondurile de urgență ale Guvernului pentru înlăturarea efectelor situațiilor excepționale. Calamitățile produse pe teritoriul Republicii Moldova în ultimii zece ani, în mare parte generate de schimbările climatice la nivel global, se manifestă cu o intensitate din ce în ce mai mare. În aceste condiții sunt necesare intervenții de ordin juridic care ar permite solicitanților să utilizeze proceduri simple și clare în procesul de înlăturare a efectelor intemperiilor, să beneficieze de ajutoare în termene cât mai scurte, pentru a nu fi periclitate activitățile vitale ale comunităților, dar și a populației în parte.

În prezent, prevederi privind constituirea fondurilor de rezervă sunt stabilite de Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală, Legea nr. 397/2003 privind finanțele publice locale, Legea nr. 271/1994 cu privire la protecția civilă, Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014, iar cu referință la procedura de solicitare a ajutorului pentru lichidarea consecințelor situațiilor excepționale sunt specificate în Hotărârea Guvernului nr. 1076/2010 cu privire la clasificarea situațiilor excepționale și la modul de acumulare și prezentare a informațiilor în domeniul protecției populației și teritoriului în caz de situații excepționale, Hotărârea Guvernului nr. 862/2015 pentru aprobarea Regulamentului privind gestionarea fondurilor de urgență ale Guvernului, Hotărârea Guvernului nr. 632/2000 cu privire la aprobarea Regulamentului privind acordarea ajutorului material sinistratilor în urma calamităților naturale din Republica Moldova, provocate de procese geologice periculoase, Hotărârea Guvernului nr. 1340/2001 cu privire la Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova.

În fapt, demersurile privind alocarea mijloacelor financiare din fondul de intervenție al Guvernului sunt recepționate de către Guvern și, prin intermediul Cancelariei de Stat, sunt remise pentru examinare autorităților publice centrale, corespunzător domeniului de competență, precum și Inspectoratului General pentru

Situații de Urgență al MAI (IGSU), care asigură ținerea lucrărilor de secretariat a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova (CSE a RM).

De asemenea, în conformitate cu pct. 9 al Regulamentului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.862/2015 demersurile privind alocarea mijloacelor din fondurile de urgență, trebuie să fie însoțite de „*materiale justificative*”, însă nu sunt specificate care anume „*materiale*” sunt necesare de prezentat.

Astfel, aplicarea în practică a prevederilor cadrului normativ citat, în cazul lichidării consecințelor situațiilor excepționale, deseori devine un proces dezechilibrat, de lungă durată, fiind generate o serie de impedimente cu caracter administrativ, financiar, logistic, etc. Într-un final, acordarea suportului financiar sinistratilor pentru înlăturarea efectelor calamităților întârzie, la etapa când acesta este extrem de necesar și comportă caracter de urgență.

Adesea, nerespectarea de către autoritățile administrației publice locale de nivelul I, II și de nivel special a procedurilor de evaluare corespunzătoare a consecințelor situațiilor excepționale, impune necesitatea prezentării suplimentare a unor acte confirmative, fapt ce contribuie la tergiversarea procedurii stabilite de examinare a demersurilor și, respectiv, alocarea tardivă a mijloacelor solicitate.

În acest sens, în cadrul ședinței CSE a RM din 13 septembrie 2023, precum și a ședinței Guvernului din 11 octombrie 2023, de către Prim-ministrul Republicii Moldova a fost trasată sarcina de a simplifica și a aduce o claritate în raport cu mecanismul de solicitare a asistenței din fondurile de urgență ale Guvernului (consemnată în Procesul-verbal nr. 39 din 11 octombrie 2023, *privind revizuirea cadrului normativ pentru simplificarea procedurilor de alocare a mijloacelor financiare și/sau de eliberare a bunurilor materiale în caz de situații excepționale*).

Astfel, în scopul executării indicației Prim-ministrului Republicii Moldova, Ministerul Afacerilor Interne, reprezentat de IGSU în calitate de secretariat al Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, a instituit un grup de lucru interministerial, responsabil de operarea modificărilor la cadrul normativ aferent pentru simplificarea procedurilor respective.

Urmare a activității realizate de către grupul de lucru interministerial s-a stabilit că, la etapa implementării Regulamentului privind gestionarea fondurilor de urgență ale Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 862/2015, prevederile acestuia deseori sunt interpretate eronat de către autoritățile implicate, fapt care generează neclarități și tergiversări, implicit comunicare oficială (corespondență) inutilă între autoritățile administrației publice centrale.

Deși, Regulamentul menționat stabilește destinațiile fondului de rezervă și fondului de intervenție, la moment se evidențiază interpretări ambigue în tot conținutul Regulamentului cu referire la procedurile de accesare a acestor fonduri.

Concomitent, în vederea evitării dublărilor normative, se propune abrogarea Regulamentului privind acordarea ajutorului material sinistratilor în urma calamităților naturale din Republica Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 632/2000.

Prevederile Hotărârii Guvernului citate, de fapt, secondează Hotărârea Guvernului nr. 862/2015, se referă doar la calamitățile provocate de procese geologice periculoase și nu oferă completări sau tălmăciri suplimentare față de cele statuate în aceasta. Mai mult ca atât, evidențiem caracterul desuet al Hotărârii Guvernului nr.

632/2000, fiind utilizate în textul acesteia sintagme ca „consilii... prefecturi județene, „departamente” și altele, lăsându-se loc pentru confuzii și interpretări eronate.

În contextul deficiențelor expuse și întru perfecționarea mecanismului de solicitare a asistenței financiare/materiale din fondurile de urgență ale Guvernului, considerăm oportună modificarea actului normativ ce reglementează procedura de solicitare a ajutorului Guvernului pentru lichidarea consecințelor situațiilor excepționale, precum și abrogarea Regulamentului privind acordarea ajutorului material sinistraților în urma calamităților naturale din Republica Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 632/2000.

3. Descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul hotărârii Guvernului nu conține norme privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul hotărârii Guvernului pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 862/2015 prevede următoarele intervenții:

Urmare modificărilor propuse la punctul 6 al Regulamentului va fi precizat destinația Fondului de intervenție.

Potrivit proiectului, din fondul de intervenție sunt finanțate cheltuielile urgente legate de lichidarea consecințelor situațiilor excepționale, cu excepția prejudiciului adus culturilor vegetale sau animalelor. Actualmente, pe domeniul agriculturii există un mecanism separat de recepționare și examinare a solicitărilor privind alocarea mijloacelor financiare.

În varianta propusă spre modificare, punctul 8 al Regulamentului, stabilește expres categoriile de solicitanți ai mijloacelor financiare din fondul de rezervă și fondul de intervenție.

Completările la pct. 9 al Regulamentului stabilesc expres modalitatea de remitere a demersurilor adresate Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova și anume, prin intermediul Cancelariei de Stat, care va desemna autoritatea administrației publice centrale ce va examina nemijlocit solicitarea, reieșind din domeniul de competență.

Suplimentar, este prevăzut faptul că în demers pot fi incluse și costurile pentru elaborarea setului complet de acte justificative, în situația când solicitantul nu dispune de resurse financiare în acest sens.

De asemenea, este stabilit un termen limită de depunere a demersurilor de către solicitanți (până la 90 zile de la data producerii situației excepționale). Prin urmare, solicitările care depășesc termenul stabilit nu vor fi examinate.

În același timp, prin completarea pct. 9, autorul stabilește clar procedura de adresare și examinare a solicitărilor înaintate. Mai mult ca atât, modificările respective vor contribui la facilitarea procesului de elaborare a materialelor justificative și calcule întemeiate, în special la întocmirea documentației tehnice și de proiect, care presupun costuri suplimentare și care va diminua anumite presiuni financiare în acest sens, suportate de către solicitant. În același timp, autorul impune solicitantului obligativitatea de a asigura pe propria răspundere veridicitatea materialelor conținute în setul de documente confirmative și utilizarea eficientă a mijloacelor financiare conform destinației.

Subsidiar, modificarea pct. 9 prevede excluderea Comisiei naționale extraordinare de sănătate publică (CNESP), deoarece conform pct. 9 din Regulamentul Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1340/2001, în cazul situațiilor excepționale, inclusiv și a celor cu caracter biologic-social, organul abilitat de luare a deciziilor privind utilizarea mijloacelor financiare și materiale pentru lichidarea consecințelor situațiilor excepționale și acordarea ajutorului sinistraților este Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova. Această modificare vine să simplifice procedural examinarea demersurilor prin excluderea unei verigi în procesul decizional. Totodată, în funcție de necesitate, Ministerul Sănătății va putea consulta proiectul deciziei ce ține de domeniul său de competență cu CNESP.

Completările la pct.10 stabilesc algoritmul de examinare a demersurilor și de propunere a alocării mijloacelor din fondurile de urgență, inclusiv este prevăzută modalitatea de alocare în cazul declarării stării de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova și anume – în temeiul dispozițiilor Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova.

Completarea cu pct. 12¹ asigură continuitatea soluționării problemelor generate de efectele situațiilor excepționale, care nu au fost examinate pe parcursul anului bugetar curent în ședințele CSE a RM. Solicitanții vor avea posibilitatea să se adreseze repetat pentru acordarea suportului financiar din fondul de intervenție al Guvernului, în cazul când problema rămâne actuală, precum și obligativitatea acestora de a prezenta documentele actualizate care vor justifica necesitatea alocării mijloacelor financiare.

De asemeni, prin completarea cu pct. 12² sunt, prevăzute reglementări pentru situația când deciziile de alocare sunt aprobate în ultimul trimestru al anului, pentru care alocațiile nu pot fi valorificate în perioada dată, respectiv în aceste cazuri proiectele de hotărâri ale Guvernului privind alocarea mijloacelor din fondul de intervenție se elaborează și promovează în anul următor.

Totodată, Regulamentul se completează cu următoarele anexe:

- a) Anexa nr. 1, care conține lista materialelor justificative și calcule întemeiate necesare pentru acordarea mijloacelor financiare din fondul de intervenție;
- b) Anexa nr. 2, Extras din fondul de rezervă al primăriei/ raionului/ municipiului/ UTA Găgăuzia (Model);
- c) Anexa nr. 3, Declarația pe proprie răspundere pentru veridicitatea datelor prezentate Guvernului sau Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova (Model).

Impactul social urmărit de către proiectul elaborat constă în perfecționarea/ simplificarea procedurii de solicitare a ajutorului Guvernului pentru lichidarea consecințelor situațiilor excepționale.

5. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea prezentei hotărâri nu va implica cheltuieli financiare suplimentare din bugetul de stat.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Proiectul respectiv se încadrează în cadrul normativ existent.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului
În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Afacerilor Interne, inclusiv pe portalul: https://particip.gov.md/ro/document/stages/proiectul-de-hotarare-privind-modificarea-hotararii-guvernului-nr-8622015-pentru-aprobarea-regulamentului-privind-gestionarea-fondurilor-de-urgenta-ale-guvernului-si-abrogarea-unei-hotarari-a-guvernului-numar-unic-1066mai2023/11558. Propuneri, comentarii și obiecții din partea publicului, nu au parvenit. Proiectul a fost avizat/expertizat de: Cancelaria de stat, Ministerul Justiției, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Sănătății, Ministerul Mediului, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Agenția Servicii Publice, Ministerul Finanțelor, Congresul Autorităților Locale din Moldova (nu a prezentat aviz oficial). Propunerile și recomandările au fost luate în considerare și incluse în Sinteza obiecțiilor și propunerilor, aferentă proiectului actului normativ.
8. Constatările expertizei anticorupție
Proiectul a fost supus expertizei anticorupție (scrisoarea Centrului Național Anticorupție nr. 06/2/16468 din 27.09.2024, Raportul de expertiză anticorupție nr. EHG24/10009 din 27.09.2024). Concluzia expertizei: Proiectul are drept scop modificarea Regulamentului privind gestionarea fondurilor de urgență ale Guvernului și abrogarea unei hotărâri a Guvernului, în vederea simplificării/ajustării mecanismelor privind solicitarea, precum și alocarea mijloacelor financiare/materiale din fondurile de urgență ale Guvernului pentru înlăturarea efectelor situațiilor excepționale. În cadrul procesului de elaborare a proiectului au fost respectate prevederile legale cu privire la transparența în procesul decizional și proiectul corespunde normelor de tehnică legislativă. Deși proiectul nu conține norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare, acesta atestă lacună de drept prin omiterea elucidării în mod exact la pct. 9, a materialelor justificative remise autorităților publice centrale, corespunzător domeniului de competență. În final, considerăm oportună redactarea proiectului în contextul obiecțiilor și recomandărilor din prezentul raport de expertiză anticorupție.
9. Constatările expertizei de compatibilitate
-
10. Constatările expertizei juridice
Proiectul a fost supus expertizei juridice. Ministerul Justiției a înaintat propuneri și obiecții prin demersul nr. 04/1-11390 din 22.12.2023 și nr. 04/1-4754 din 21.05.2024, fiind incluse în sinteza obiecțiilor și propunerilor, aferentă proiectului de act normativ.
11. Constatările altor expertize
-